

Handelsbetrekkingen van België met

BOSNIË EN HERZEGOVINA

Deze statistische nota is ook beschikbaar op de website van het Agentschap voor Buitenlandse Handel : www.abh-ace.be



Agentschap voor
Buitenlandse Handel



INHOUDSTAFEL

1	Belang van België en de andere EU-landen in de handel met Bosnië en Herzegovina.....	2
1.1	Export.....	2
1.2	Import	3
2	Belang van Bosnië en Herzegovina en haar buurlanden in de Belgische buitenlandse handel (2023).....	4
3	Bilaterale handelsbetrekkingen	5
3.1	Handelsverkeer in goederen.....	5
3.1.1	Export.....	7
3.1.2	Import	9
3.2	Handelsverkeer in diensten	11
3.2.1	Export.....	12
3.2.2	Import	13
4	Enkele economische indicatoren - Bosnië en Herzegovina	14
5	Methodologische opmerkingen	15
5.1	Concept.....	15
5.2	Index van de eenheidsprijs in de in- en uitvoer.....	16
6	Bronnen.....	17
7	Contacten	17

1 BELANG VAN BELGIË EN DE ANDERE EU-LANDEN IN DE HANDEL MET BOSNIË EN HERZEGOVINA

1.1 EXPORT

De totale export van goederen vanuit de Europese Unie (EU-27) naar Bosnië en Herzegovina was in 2023 goed voor een bedrag van ongeveer 8,8 miljard EUR. **België vertegenwoordigde hierin een aandeel van slechts 1,2%, waarmee het binnen de EU pas de 14^{de} belangrijkste exporteur van goederen naar Bosnië en Herzegovina was.** Kroatië was van alle EU-landen de voornaamste exporteur van goederen naar Bosnië en Herzegovina met een aandeel van 26,8% en een bedrag van 2,3 miljard EUR. Daarnaast eisten Slovenië en Duitsland de tweede en derde plaats op met een aandeel van respectievelijk 16,4% en 14,6%.

Terwijl de waarde van de Europese uitvoer (EU-27) naar Bosnië en Herzegovina in 2023 0,7% (+59,4 miljoen EUR) hoger lag dan een jaar eerder, is de Belgische export met 10,6% (-12,3

miljoen EUR) afgenomen. Dit heeft ertoe geleid dat het aandeel van België in de EU-export van goederen naar Bosnië en Herzegovina is gedaald in 2023.

De Kroatische export van goederen naar Bosnië en Herzegovina ging er in 2023 met 7,8% (-199,2 miljoen EUR) op achteruit en dit vanwege de afname in de uitvoer van o.a. ‘halfzware oliën’ en ‘elektrische energie’, terwijl de export van Slovenië een groei van 3,0% (+41,2 miljoen EUR) liet optekenen. Daarnaast steeg de Duitse export naar Bosnië en Herzegovina met 11,6% (+132,8 miljoen EUR) als gevolg van de hogere waarde voor onder meer ‘koperdraad’ en ‘voertuigen met enkel een motor met zelfontsteking (diesel- of semi-dieselmotor) met een cilinderinhoud van meer dan 1.500 doch niet meer dan 2.500 cm³’.

TABEL 1: EVOLUTIE VAN DE EXPORT NAAR BOSNIË EN HERZEGOVINA

In miljoen EUR	2022	2023	Variatie (in %)	Aandeel (in %)
1 Kroatië	2.547,7	2.348,5	-7,8	26,8
2 Slovenië	1.396,3	1.437,5	3,0	16,4
3 Duitsland	1.146,0	1.278,8	11,6	14,6
...				
14 België	115,9	103,6	-10,6	1,2
...				
Totaal EU-27	8.718,5	8.777,9	0,7	100,0

1.2 IMPORT

De totale import van goederen vanwege de Europese Unie (EU-27) uit Bosnië en Herzegovina bedroeg ongeveer 6,3 miljard EUR in 2023. **België was het voorbije jaar binnen de EU pas de 16^{de} belangrijkste importeur van goederen uit Bosnië en Herzegovina met een aandeel van slechts 0,4%.** Kroatië was in 2023 binnen de EU niet enkel de belangrijkste exporteur naar Bosnië en Herzegovina, maar ook de voornaamste importeur van goederen uit dit land met een aandeel van 23,7% en een bedrag van 1,5 miljard EUR. Duitsland en Slovenië eisten de tweede en derde plaats op met een aandeel van respectievelijk 18,1% en 17,1%.

Terwijl de Europese invoer (EU-27) van goederen uit Bosnië en Herzegovina tussen 2022 en 2023 met 9,5% (-657,5 miljoen EUR) is gedaald, verminderde de Belgische import uit dit land met 17,6% (-6,0 miljoen EUR). Het feit

dat de Belgische import van goederen uit Bosnië en Herzegovina er procentueel gezien sterker op achteruit is gegaan dan die van de EU als geheel, heeft ertoe geleid dat het aandeel van België in de EU-import van goederen uit Bosnië en Herzegovina is gedaald in 2023.

De Kroatische import van goederen uit Bosnië en Herzegovina nam in 2023 met 12,2% (-206,5 miljoen EUR) af door de lagere waarde voor o.a. 'elektrische energie', 'metaalgaas en traliewerk' en 'waterstof, edelgassen en andere niet-metalen', terwijl de Duitse invoer een groei van 3,9% (+43,1 miljoen EUR) liet optekenen. Daarnaast ging de Sloveense import uit Bosnië en Herzegovina er met 22,3% (-309,0 miljoen EUR) op achteruit en dit voornamelijk als gevolg van de verminderde invoer van 'aluminiumlegeringen'.

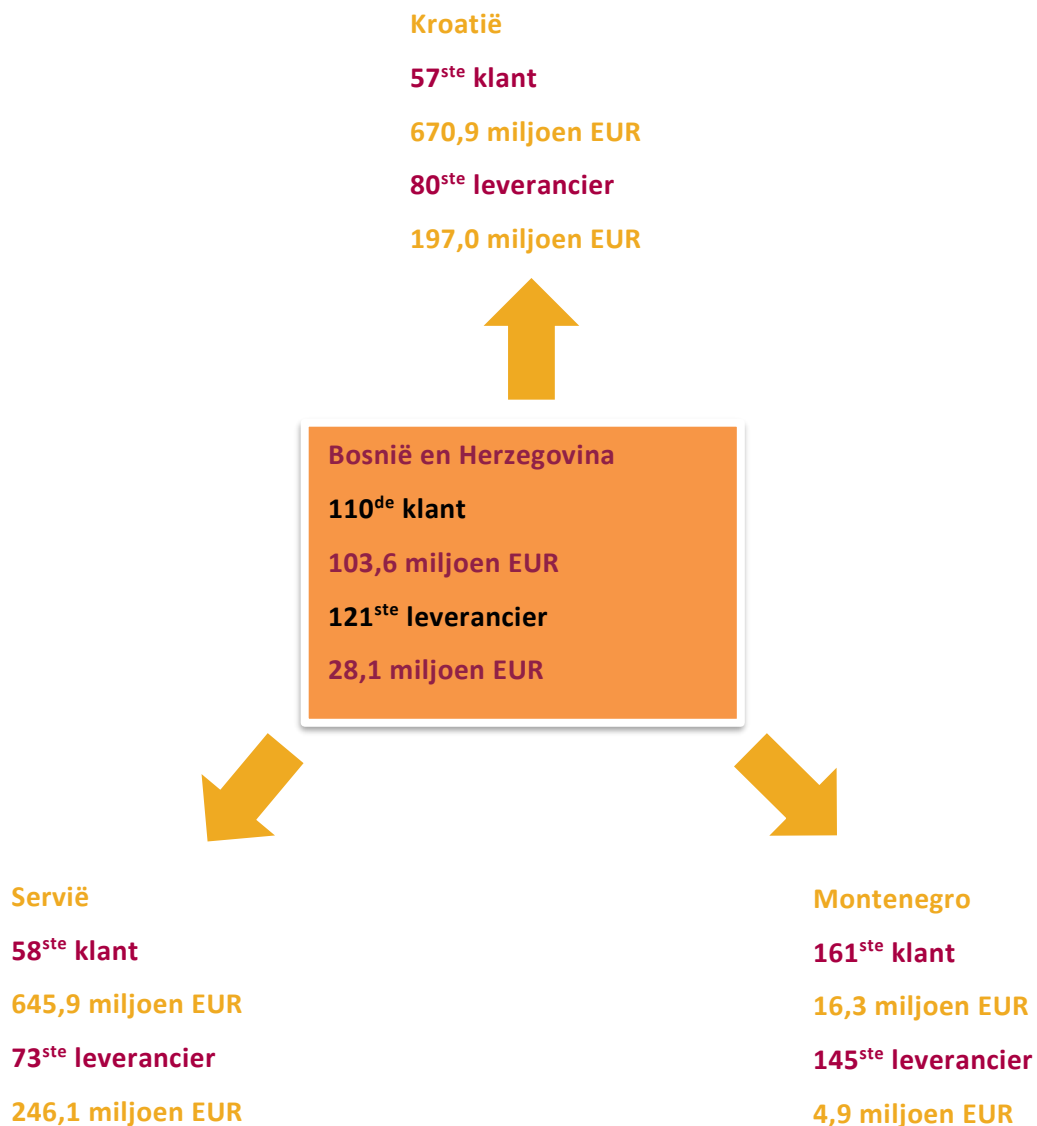
TABEL 2: EVOLUTIE VAN DE IMPORT UIT BOSNIË EN HERZEGOVINA

In miljoen EUR	2022	2023	Variatie (in %)	Aandeel (in %)
1 Kroatië	1.695,3	1.488,8	-12,2	23,7
2 Duitsland	1.093,5	1.136,5	3,9	18,1
3 Slovenië	1.383,4	1.074,3	-22,3	17,1
...				
16 België	34,1	28,1	-17,6	0,4
...				
Totaal EU-27	6.933,2	6.275,8	-9,5	100,0

2 BELANG VAN BOSNIË EN HERZEGOVINA EN HAAR BUURLANDEN IN DE BELGISCHE BUITENLANDSE HANDEL (2023)

KLANT → BELGISCHE EXPORT

LEVERANCIER → BELGISCHE IMPORT



INTERESSE VOOR BOSNIË EN HERZEGOVINA

Het Exporteursbestand van het Agentschap voor Buitenlandse Handel telt 1.251 Belgische ondernemingen die naar Bosnië en Herzegovina exporteren. Verder zijn er nog 2.266 bedrijven die interesse tonen voor deze markt.

3 BILATERALE HANDELSBETREKKINGEN

3.1 HANDELSVERKEER IN GOEDEREN

In 2023 stond Bosnië en Herzegovina **110^{de}** op de lijst van de voornaamste klanten van België, na Guatemala, maar voor Niger.

De **uitvoer** van België naar Bosnië en Herzegovina bedroeg 103,6 miljoen EUR in 2023 tegenover 115,9 miljoen EUR een jaar eerder, d.i. een afname van **10,6%** (-12,3 miljoen EUR).

Bosnië en Herzegovina rangschikte zich in 2023 als **121^{ste}** belangrijkste leverancier van België. Hiermee plaatste het land zich na Togo, maar voor Mauritius.

De Belgische **invoer** uit Bosnië en Herzegovina bedroeg 28,1 miljoen EUR in 2023, hetzij een daling van **17,6%** (-6,0 miljoen EUR) in vergelijking met een jaar eerder.

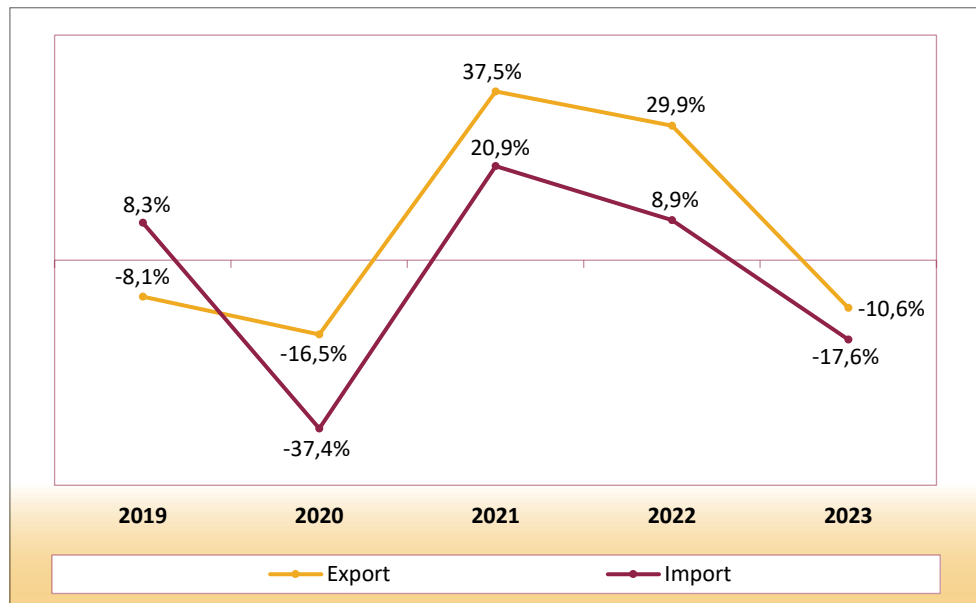
TABEL 3: EVOLUTIE VAN DE HANDELSBETREKKINGEN TUSSEN BELGIË EN BOSNIË EN HERZEGOVINA

In miljoen EUR	2019	2020	2021	2022	2023
Export	77,6	64,8	89,2	115,9	103,6
Import	41,4	25,9	31,3	34,1	28,1
Handelsbalans	36,2	38,9	57,9	81,8	75,5
Export: variatie (in %)	-8,1	-16,5	37,5	29,9	-10,6
Import: variatie (in %)	8,3	-37,4	20,9	8,9	-17,6

Het surplus op de Belgische **handelsbalans** voor goederen met Bosnië en Herzegovina, dat 36,2 miljoen EUR bedroeg in 2019, steeg in de twee daarop volgende jaren tot achtereenvolgens 38,9 miljoen EUR en 57,9 miljoen EUR doordat de waarde van de uitvoer in 2020 eerst in mindere mate afnam dan die van de invoer, waarna in 2021 ook het daarop volgende herstel van de export sterker was dan die van de import. De uitvoer bleef ook

in 2022 sterker groeien dan de invoer, wat ertoe leidde dat het overschot op de balans verder steeg tot 81,8 miljoen EUR, het hoogste niveau van de periode onder beschouwing. Tenslotte was de waardedaling van de export in 2023 signifikanter dan die van de import, waardoor het surplus op de Belgische handelsbalans voor goederen met Bosnië en Herzegovina verminderde tot 75,5 miljoen EUR.

GRAFIEK 1: VARIATIE VAN DE IN- EN UITVOER (IN %)



Na een terugval van 8,1% in 2019 vanwege de verminderde uitvoer van o.a. transportmaterieel, lag de rubriek machines en toestellen in 2020 mee aan de basis van de verdere achteruitgang van de Belgische **export** van goederen naar Bosnië en Herzegovina met 16,5%. Onder impuls van de secties transportmaterieel, kunststoffen en onedele metalen zette de totale uitvoer in 2021 en 2022 het herstel in met groeipercentages van achtereenvolgens 37,5% en 29,9%. De waarde van de twee laatstgenoemde productgroepen verminderde tenslotte in 2023, hetgeen er mee toe geleid heeft dat ook de totale Belgische export van goederen naar Bosnië en Herzegovina er afgelopen jaar met 10,6% op achteruit ging.

Nadat de totale Belgische **import** van goederen uit Bosnië en Herzegovina in 2019 een groei van 8,3% had laten optekenen, viel de invoer een jaar later met 37,4% terug als gevolg van de lagere waarde voor o.a. chemische producten, onedele metalen en schoeisel, hoofddekseis, ... Vervolgens werd er in 2021 en 2022 een hogere waarde opgetekend voor onder meer onedele metalen, hout en diverse fabrikaten, hetgeen de totale import tijdens deze twee jaren deed toenemen met achtereenvolgens 20,9% en 8,9%. Tenslotte werd de invoer van textiel in 2023 tot een minimum herleid, hetgeen het voorbije jaar mee aan de basis lag van de daling van de totale Belgische import van goederen uit Bosnië en Herzegovina met 17,6%.

3.1.1 EXPORT

In 2023 bezette de sectie **kunststoffen** de koppositie in de Belgische export van goederen naar Bosnië en Herzegovina. Met een bedrag van 18,8 miljoen EUR vertegenwoordigde deze groep van producten een aandeel van 18,1% in de totale export. Deze sectie was hoofdzakelijk samengesteld uit 'aminoharsen, fenolharsen en polyurethanen, in primaire vormen', 'polymeren van ethyleen, in primaire vormen' en 'polymeren van propyleen of van andere olefinen, in primaire vormen'.

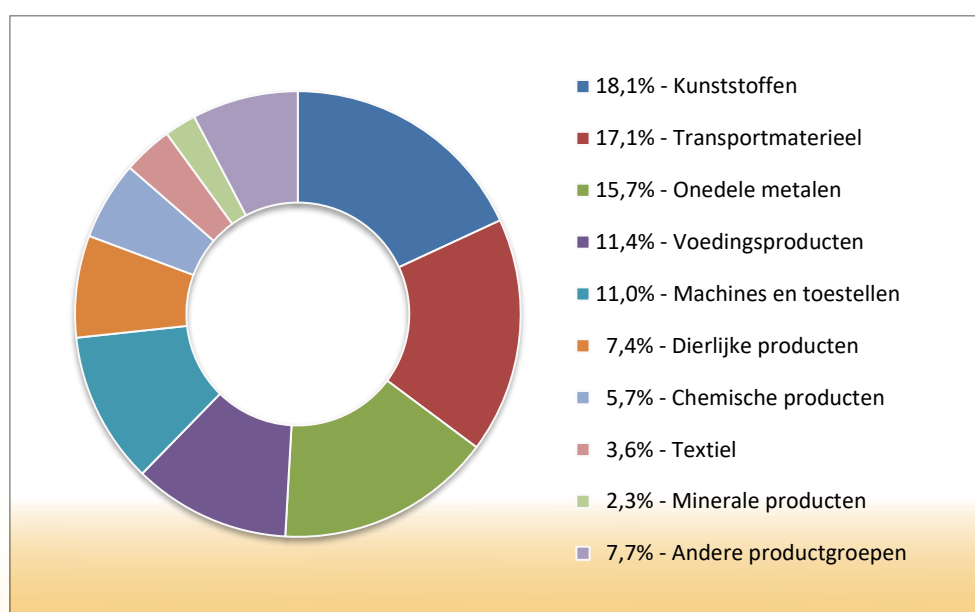
De uitvoer van **transportmaterieel** (belangrijkste sub-sectie: 'trekkers (wegtractors) voor opleggers met enkel een zuigermotor met zelfontsteking (diesel- of semidieselmotor)') bedroeg 17,7 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 17,1%.

Onedele metalen (belangrijkste sub-sectie: 'zinklegeringen') vervolledigden de top drie met een aandeel van 15,7% en een exportwaarde van ongeveer 16,2 miljoen EUR.

Verder waren er nog vier andere productgroepen met een aandeel van meer dan 5,0% in de totale Belgische uitvoer van goederen naar Bosnië en Herzegovina:

- **voedingsproducten:** 11,8 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 11,4% en
- **machines en toestellen:** 11,4 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 11,0%;
- **dierlijke producten:** 7,7 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 7,4% en
- **chemische producten:** 5,9 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 5,7%.

GRAFIEK 2: BELGISCHE UITVOER NAAR BOSNIË EN HERZEGOVINA GERANGSCHIKT VOLGENS DE VOORNAAMSTE PRODUCTGROEPEN (2023 - IN %)



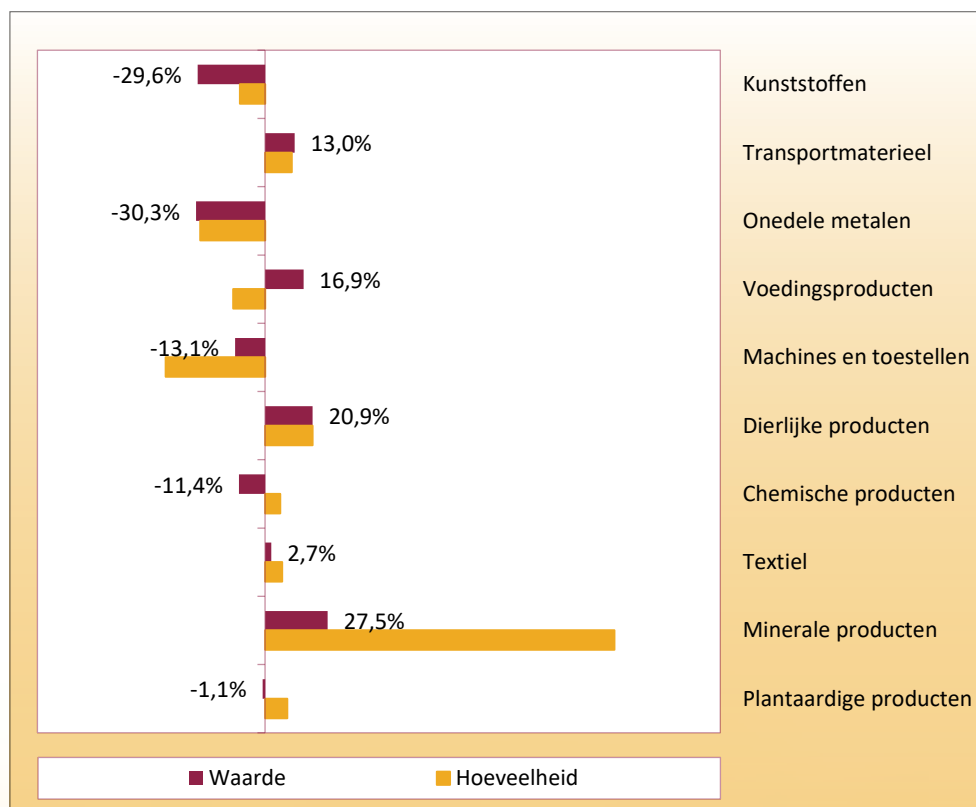
De daling van de totale Belgische export van goederen naar Bosnië en Herzegovina met 10,6% was onder meer vanwege de verminderde uitvoer van **kunststoffen** (-29,6%) en **onedele metalen** (-30,3%). De waarde van de eerstgenoemde sectie nam met 7,9 miljoen EUR af, voornamelijk door een terugval in de export van 'aminoharsen, fenolharsen en polyurethanen, in primaire vormen' en 'polymeren van propyleen of van andere olefinen, in primaire vormen', terwijl de uitvoer van de laatstgenoemde groep producten met €7,1 miljoen EUR verminderde door de lagere waarde voor 'ruw zink'.

De drie andere rubrieken uit de top tien waarvan de uitvoer in 2023 verminderde, waren **plantaardige producten** (-1,1%, hetzij -18.800 EUR), **chemische producten** (-11,4%, hetzij -753.400 EUR) en **machines en toestellen** (-13,1%, hetzij -1,7 miljoen EUR).

De sterkste procentuele groei werd opgetekend door de rubriek **minerale producten**. De stijging hiervan bedroeg 27,5% (+507.600 EUR) en dit vanwege de hogere waarde voor de sub-sectie 'halfzware oliën'. Het feit dat de uitgevoerde hoeveelheid aanzienlijk sterker toenam dan de waarde, was vanwege de uitvoer van 'niet gecalcineerde petroleumcokes'. Deze sub-sectie had echter slechts een zeer minieme impact op de evolutie van de waarde.

De vier overige productgroepen uit de top tien waarvan de uitvoer het voorbije jaar steeg, registreerden een groei die varieerde van 2,7% (**textiel**) tot 20,9% (**dierlijke producten**). De toename van deze laatste rubriek met 1,3 miljoen EUR was vooral vanwege de hogere waarde voor 'vlees van runderen, vers of gekoeld'.

GRAFIEK 3: VARIATIE VAN DE UITVOER GERANGSCHIKT VOLGENS DE VOORNAAMSTE PRODUCTGROEPEN – BELGIË – BOSNIË EN HERZEGOVINA – 2023/2022 (IN WAARDE EN HOEVEELHEID)



3.1.2 IMPORT

De Belgische import van goederen uit Bosnië en Herzegovina bestond in 2023 in de eerste plaats uit **onedele metalen** en meer specifiek 'constructiewerken en delen van constructiewerken van gietijzer, van ijzer of van staal', 'veren en veerbladen, van ijzer of van staal' en 'deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor en drempels'. De invoer hiervan bedroeg 8,3 miljoen EUR, waarmee deze groep van producten een aandeel van 29,6% vertegenwoordigde.

Hout (belangrijkste sub-sectie: 'eik') nam met een totaal van 4,7 miljoen EUR een aandeel van 16,6% in de totale invoer voor zich.

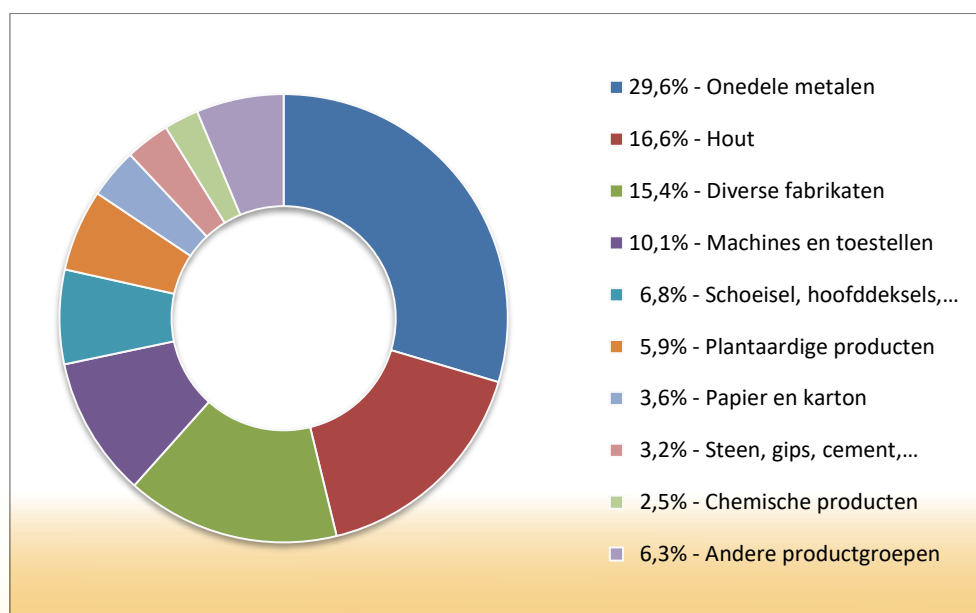
De rubriek **diverse fabrikaten** vervulde de top drie van voornaamste secties in de Belgische import van goederen uit Bosnië en Herzegovina. Deze groep van producten, die

vooral was samengesteld uit 'opgevulde zitmeubelen met onderstel van hout', was goed voor een aandeel van 15,4% en een bedrag van 4,3 miljoen EUR.

Drie andere productgroepen vertegenwoordigden eveneens een aandeel van meer dan 5,0% in de totale Belgische invoer van goederen uit Bosnië en Herzegovina. Het ging hierbij meer bepaald om:

- **machines en toestellen:** 2,9 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 10,1%;
- **schoeisel, hoofddeksels,...:** 1,9 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 6,8% en
- **plantaardige producten:** 1,7 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 5,9%.

GRAFIEK 4: BELGISCHE INVOER UIT BOSNIË EN HERZEGOVINA GERANGSCHIKT VOLGENS DE VOORNAAMSTE PRODUCTGROEPEN (2023 - IN %)



Onderstaande grafiek toont aan dat van de tien voornaamste productgroepen in de totale Belgische invoer van goederen uit Bosnië en Herzegovina, die van **chemische producten** het sterkst daalde in waarde in 2023. De invoer van deze productgroep verminderde met 992.700 EUR (-58,3%), wat grotendeels het gevolg was van de afname in de import van 'natriumwaterstofcarbonaat'.

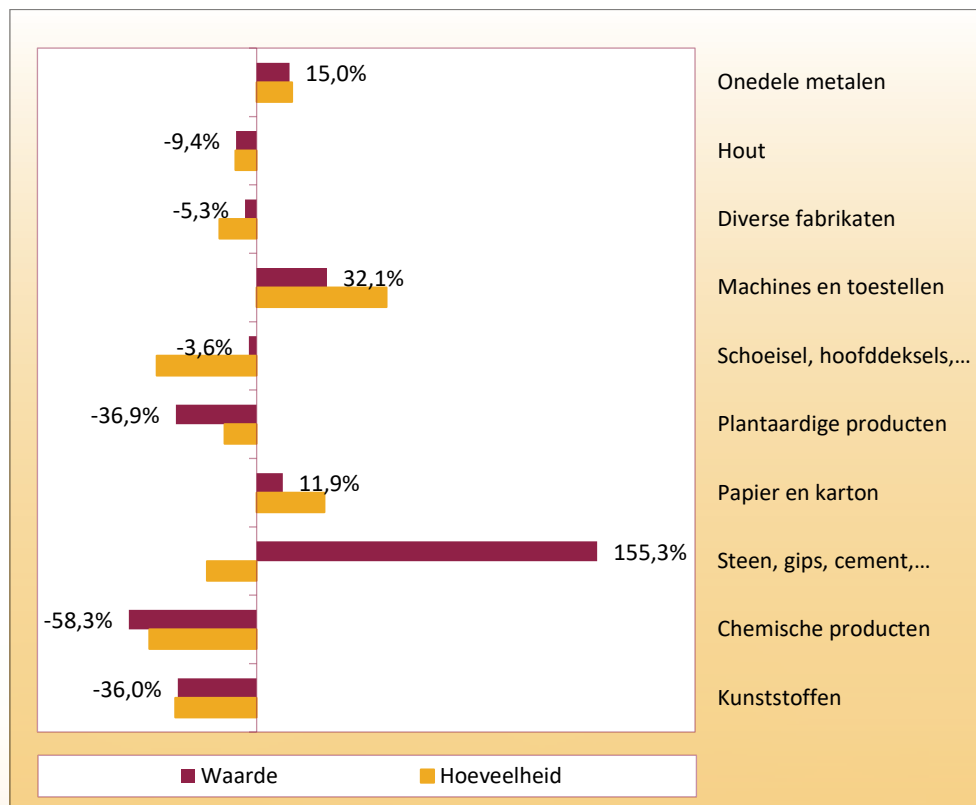
De andere productgroepen uit de top tien waarvan de invoer verminderde, registreerden een achteruitgang die varieerde van 3,6% (**schoeisel, hoofddekseis,...**) tot 36,9% (**plantaardige producten**). De afname van deze laatste productgroep met 975.000 EUR kan grotendeels worden toegeschreven aan de terugval in de invoer van 'frambozen, bramen, moerbeien, loganbessen, zwarte, witte of rode aalbessen en kruisbessen' en 'aardbeien'.

De voornaamste reden dat de totale Belgische import van goederen uit Bosnië en Herzegovina er in 2023 met 17,6% op achteruit ging, was echter de verminderde invoer van **textiel**. Door de gedaalde waarde voor o.a. 'mantels, capes, anoraks, blousons en dergelijke artikelen, voor dames of voor meisjes van synthetische of kunstmatige vezels' nam de invoer van deze rubriek met 3,8 miljoen EUR (-95,5%) af, waardoor ze uit de top tien viel.

De waarde van **onedele metalen**, de belangrijkste sectie in de invoer uit Bosnië en Herzegovina, nam in 2023 met 15,0% (+1,1 miljoen EUR) toe.

De drie andere rubrieken uit de top tien waarvan de invoer in 2023 steeg, waren **papier en karton** (+11,9%, hetzij +€107.200 EUR), **machines en toestellen** (+32,1%, hetzij +693.100 EUR) en **steen, gips, cement,...** (+155,3%, hetzij +544.300 EUR). De groei van deze laatste sectie was vooral vanwege de hogere waarde voor 'glasvezels' en 'vuurvaste stenen en tegels en dergelijke vuurvaste keramische vormstukken'.

GRAFIEK 5: VARIATIE VAN DE INVOER GERANGSCHIKT VOLGENS DE VOORNAAMSTE PRODUCTGROEPEN – BELGIË – BOSNIË EN HERZEGOVINA – 2023/2022 (IN WAARDE EN HOEVEELHEID)



3.2 HANDELSVERKEER IN DIENSTEN

In 2023 nam de waarde van de Belgische **export** van diensten naar Bosnië en Herzegovina met 21,4% (+8,6 miljoen EUR) toe, van 40,1 miljoen EUR tot **48,7 miljoen EUR**. Dit maakte van het land de **86^{ste}** belangrijkste klant van België in de totale uitvoer van diensten, na Noord-Macedonië, maar voor Koeweit.

De Belgische **import** van diensten uit Bosnië en Herzegovina vertegenwoordigde in 2023 een waarde van **35,2 miljoen EUR**, hetzij een toename van 127,6% (+19,7 miljoen EUR) in vergelijking met het jaar voordien. Bosnië en Herzegovina was in 2023 de **75^{ste}** belangrijkste leverancier van diensten aan ons land, na Tanzania, maar voor Qatar.

TABEL 4: EVOLUTIE VAN DE BELGISCHE HANDEL IN DIENSTEN MET BOSNIË EN HERZEGOVINA

In miljoen EUR	2019	2020	2021	2022	2023
Export	22,7	23,0	18,4	40,1	48,7
Import	12,0	10,6	13,1	15,5	35,2
Handelsbalans	10,8	12,4	5,3	24,6	13,5
Export: variatie (in %)	20,4	1,0	-20,0	118,2	21,4
Import: variatie (in %)	31,3	-11,6	24,0	18,1	127,6

Aangezien de uitvoer van diensten naar Bosnië en Herzegovina van 2019 tot 2023 telkens significanter was dan de invoer ervan, vertoonde de **dienstenbalans** met dit land tijdens deze periode ieder jaar een overschot in het voordeel van België.

Het surplus op de Belgische dienstenbalans met Bosnië en Herzegovina, dat 10,8 miljoen EUR bedroeg in 2019, steeg een jaar later met 1,6 miljoen EUR tot 12,4 miljoen EUR doordat de waarde van de uitvoer lichtjes steeg, terwijl de invoer verminderde. In 2021 waren de rollen omgekeerd, aangezien het ditmaal de waarde van de uitvoer was die afnam en de invoer die aanknoopte met een groei. Hierdoor werd het surplus gereduceerd tot 5,3 miljoen

EUR. Vervolgens steeg de waarde van de uitvoer in 2022 veel sterker dan die van de invoer, waardoor het surplus dat jaar opliep tot 24,6 miljoen EUR, het hoogste niveau van de periode onder beschouwing. Tenslotte was de groei van de invoer in 2023 significanter dan die van de uitvoer, waardoor het surplus op de Belgische dienstenbalans met Bosnië en Herzegovina het voorbije jaar werd herleid tot 13,5 miljoen EUR.

De Belgische dienstenbalans met Bosnië en Herzegovina vertoonde tijdens de periode 2019-2023 gelijkenissen met de goederenbalans, aangezien beide tijdens elk van deze jaren in het voordeel van ons land waren.

3.2.1 EXPORT

In 2023 leidde de sectie **communicatie** de Belgische **export** van diensten naar Bosnië en Herzegovina met een waarde van 35,5 miljoen EUR en een aandeel van 72,8%. **Financiële diensten** bezetten plaats twee met 10,8%, terwijl de rubriek **andere commerciële diensten** de top drie vervolledigde met een aandeel van 5,5%. Deze laatste groep van diensten bestaat onder meer uit 'transitohandel', 'operationele leasing-diensten', 'juridisch, accountancy- en managementadvies en public relations', 'audit, boekhoudkundige en belastingadviesdiensten' en 'reclamewezen, marktonderzoek en opinieonderzoek'.

De hogere waarde voor **communicatie** was in 2023 de belangrijkste reden voor de groei van de totale Belgische export van diensten naar Bosnië en Herzegovina met 21,4%. De waarde van deze rubriek steeg met 22,6%, van 28,9 miljoen EUR in 2022 tot 35,5 miljoen EUR afgelopen jaar.

Financiële diensten en **andere commerciële diensten**, die in 2023 de tweede en derde plaats bezetten in de export van diensten naar Bosnië en Herzegovina, registreerden een groei van respectievelijk 77,6% en 84,3%. De waarde van de eerste groep van diensten steeg met 2,3 miljoen EUR, terwijl die van de laatstgenoemde sectie er met 1,2 miljoen EUR op vooruit ging.

De rubriek **royalties en licenties** was de overgebleven sectie uit de top vijf waarvan de export steeg. De waarde hiervan vertoonde een groei van 29,5% (+212.000 EUR).

De positieve evolutie van de voorgaande dienstengroepen was signifikanter dan de terugval van de rubriek **vervoer** (-25,0%, hetzij -459.000 EUR) en de **andere diensten** (-28,9%, hetzij -1,2 miljoen EUR).

TABEL 5: BELGISCHE EXPORT NAAR BOSNIË EN HERZEGOVINA VOLGENS DE VOORNAAMSTE DIENSTENSECTIES

In miljoen EUR	2022	2023	2023/2022 Var. (in %)	2023 Aandeel (in %)
Communicatie	28,9	35,5	22,6	72,8
Financiële diensten	3,0	5,3	77,6	10,8
Andere commerciële diensten	1,4	2,7	84,3	5,5
Vervoer	1,8	1,4	-25,0	2,8
Royalties en licenties	0,7	0,9	29,5	1,9
Andere diensten	4,2	3,0	-28,9	6,1
Totaal	40,1	48,7	21,4	100,0

3.2.2 IMPORT

De rubriek **vervoer** domineerde in 2023 de totale Belgische import van diensten uit Bosnië en Herzegovina met een waarde van 8,9 miljoen EUR en een aandeel van 25,2%. Deze sectie bestaat onder meer uit zeevervoer, luchtvervoer, spoorvervoer, vervoer over de weg en vervoer over de binnenwateren. **Andere commerciële diensten en communicatie** vervulde de top drie met een aandeel van respectievelijk 24,4% en 17,6%.

Dat de totale Belgische invoer van diensten uit Bosnië en Herzegovina met 127,6% steeg in 2023 was in de eerste plaats het gevolg van de hogere waarde voor **vervoer** (+277,4%, hetzij +6,6 miljoen EUR).

Andere commerciële diensten en **communicatie**, die in 2023 de tweede en derde plaats bezetten in de import, registreerden een groei van respectievelijk 90,0% en 20,3%. De waarde van de eerste groep van diensten steeg met 4,1 miljoen EUR, terwijl die van de laatstgenoemde sectie er met 1,1 miljoen EUR op vooruit ging.

Ook de invoer van de twee overige dienstengroepen uit de top vijf evolueerde in stijgende lijn in 2023. Zo nam de waarde van **reisverkeer** met 4,8 miljoen EUR (+407,7%) toe, terwijl de groei van **productie gerelateerde diensten** 32,4% (+431.000 EUR) bedroeg.

TABEL 6: BELGISCHE IMPORT UIT BOSNIË EN HERZEGOVINA VOLGENS DE VOORNAAMSTE DIENSTENSECTIES

In miljoen EUR	2022	2023	2023/2022 Var. (in %)	2023 Aandeel (in %)
Vervoer	2,3	8,9	277,4	25,2
Andere commerciële diensten	4,5	8,6	90,0	24,4
Communicatie	5,1	6,2	20,3	17,6
Reisverkeer	1,2	6,0	407,7	17,0
Productie gerelateerde diensten	1,3	1,8	32,4	5,0
Andere diensten	0,9	3,8	304,8	10,8
Totaal	15,5	35,2	127,6	100,0

4 ENKELE ECONOMISCHE INDICATOREN - BOSNIË EN HERZEGOVINA

Economische structuur (2023 - schattingen):	
BBP	27,0 miljard USD
Groeipercentage van het BBP	2,0%
Inflatie	5,5%
Uitvoer van goederen (FOB)	255,8 miljard USD
Invoer van goederen (FOB)	361,8 miljard USD
Handelsbalans	-106,0 miljard USD
Bevolking	3,2 miljoen
Werkloosheidsgraad	15,3%
Voornaamste klanten (2023): in % van het totaal	
Duitsland	16,0
Kroatië	15,2
Servië	13,2
Oostenrijk	10,2
Voornaamste leveranciers (2023): in % van het totaal	
Italië	13,9
Duitsland	12,0
Servië	10,2
China	9,5
Voornaamste uitgevoerde producten (2023): in % van het totaal	
Elektrische energie	6,3
Draad, kabels en andere geleiders van elektriciteit	4,0
Constructiewerken en delen van constructiewerken, van gietijzer, van ijzer of van staal	3,6
Voornaamste ingevoerde producten (2023): in % van het totaal	
Aardolie en olie uit bitumineuze mineralen	8,6
Automobielen en andere motorvoertuigen hoofdzakelijk ontworpen voor personenvervoer	4,0
Geneesmiddelen	2,3

Bronnen: Lloyds Bank Trade + TrendEconomy

5 METHODOLOGISCHE OPMERKINGEN

5.1 CONCEPT

Twee concepten kunnen gebruikt worden voor het bepalen van de statistieken betreffende de buitenlandse handel van goederen: het communautair concept of het nationaal concept.

Het Agentschap voor Buitenlandse Handel maakt gebruik van de gegevens volgens het communautair concept, aangezien deze ook door Eurostat aangewend worden. De statistieken die hier geleverd worden, zijn vergelijkbaar met de gegevens van de andere Europese landen alsook diegene die gebruikt worden in de publicaties van de Europese Unie. De definitie van beide concepten wordt hieronder gegeven:

HET COMMUNAUTAIR CONCEPT

Een set van gegevens wordt berekend volgens de door de Europese Commissie vastgelegde regels. Deze cijfers over de in- en uitvoer van goederen - ook genaamd «**cijfers volgens communautair concept**» of «cijfers volgens EU concept» - omvatten, grosso modo, de goederen die de landsgrenzen overschrijden, met uitzondering van goederen in transit en enkele eerder onbeduidende tijdelijke goederenbewegingen. Het voordeel van deze statistieken «volgens communautair concept» is dat ze vergelijkbaar zijn met de cijfers van de andere lidstaten van de Europese Unie.

HET NATIONAAL CONCEPT

Een tweede set van gegevens wordt berekend volgens regels die nationaal in België werden vastgelegd door de Nationale Bank van België (NBB), de instantie die in België bevoegd is voor de berekening van onder andere de in- en uitvoer statistieken voor rekening van het INR. Die set van cijfers over de in- en uitvoer - ook genaamd «**cijfers volgens nationaal concept**» - is een afgeleide van de eerste set en omvat enkel de in- en uitvoerbewegingen waarbij ingezetenen betrokken zijn. Deze tweede set van cijfers is noodzakelijk voor een correcte integratie van de cijfers over de buitenlandse handel in de cijfers van de betalingsbalans en de nationale rekeningen, omdat ze een beeld geven van de goederenhandel van Belgische ingezetenen met het buitenland. De cijfers volgens «communautair concept» omvatten immers een aanzienlijke hoeveelheid handel waarbij geen Belgische ingezetenen betrokken zijn.

5.2 INDEX VAN DE EENHEIDSPRIJS IN DE IN- EN UITVOER

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de evolutie van de index van de eenheidsprijs van goederen in de import en de export voor België (met de wereld).

Dankzij deze index kan de algemene evolutie van de prijs van goederen worden geanalyseerd. Dit laat dan op zijn beurt weer toe om de globale evolutie van de Belgische import en export in perspectief te zien door te bepalen welk gedeelte het gevolg is van de evolutie in de prijs (en dus ook welk gedeelte het gevolg is van de evolutie in hoeveelheden).

De tabel moet als volgt geïnterpreteerd worden:

als een product een exportwaarde had van 100 EUR in 2015, dan heeft dit product **gemiddeld** een exportwaarde van 141,4 EUR in 2022. Hetzelfde principe geldt ook voor de import. Als een product een importwaarde had van 100 EUR in 2015, heeft ditzelfde product gemiddeld een importwaarde van 144,7 EUR in 2022.

TABEL 7: INDEX VAN DE EENHEIDSWAARDE VAN DE TOTALE EXPORT EN IMPORT VAN BELGIË (2015=100)

	Export	Import
2011	99,7	101,2
2012	102,5	104,4
2013	101,6	103,3
2014	100,5	101,8
2015	100,0	100,0
2016	97,4	95,8
2017	102,4	102,0
2018	105,7	106,6
2019	106,4	106,5
2020	104,8	103,5
2021	115,6	115,4
2022	141,4	144,7

6 BRONNEN

WERELDBANK — WWW.WORLDBANK.ORG

NATIONALE BANK VAN BELGIË — WWW.NBB.BE

CREDENDO GROUP — WWW.CREDENDOGROUP.COM

CIA WORLD FACTBOOK — WWW.CIA.GOV

DIRECTORATE-GENERAL COMMERCE, EUROPEAN COMMISSION — [HTTP://EC.EUROPA.EU/TRADE](http://EC.EUROPA.EU/TRADE)

EUROSTAT, EUROPESE COMMISSIE — [HTTP://EC.EUROPA.EU/EUROSTAT](http://EC.EUROPA.EU/EUROSTAT)

WERELDHANDELSORGANISATIE — WWW.WTO.ORG

7 CONTACTEN

STUDIES EN STATISTIEKEN

CHRISTELLE CHARLIER

DIRECTEUR

☎ +32 2 206 35 78

✉ CHRISTELLE.CHARLIER@ABH-ACE.BE

DENNIS GIJSBRECHTS

INTERNATIONAL TRADE ANALYST

☎ +32 2 206 35 73

✉ DENNIS.GIJSBRECHTS@ABH-ACE.BE

CÉDRIC CLUDTS

INTERNATIONAL TRADE ANALYST

☎ +32 2 206 35 64

✉ CEDRIC.CLUDTS@ABH-ACE.BE

Datum van publicatie: Juni 2024

Verantwoordelijke uitgever: Fabienne L'Hoost

Tekstschrijver: Dennis Gijsbrechts

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kan het Agentschap voor Buitenlandse Handel niet verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Het kan evenmin verantwoordelijk worden gehouden voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze nota. Deze nota heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

Overname gegevens is toegelaten mits bronvermelding.



**Agentschap voor
Buitenlandse Handel**

Agentschap voor Buitenlandse Handel
Montoyerstraat 3 - 1000 Brussel • België
+32 2 206 35 11 • www.abh-ace.be